

Asiantuntijalausunto energiaveromuutoksesta HE 138/2017 valtiovarainvaliokunnan verojaostolle

Ympäristöneuvos Magnus Cederlöf, ympäristöministeriö

Hallituksen esitys HE 138/2017 energiaverolakien muuttamisesta on käsiteltävänä eduskunnan valtionvarainvaliokunnan verojaostossa 24.10.2017. Asiantuntijalausuntona esitetään seuraavaa.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan aiemmin sovitun mukaisesti lämmityspolttoaineiden valmisteverojen korottamista. Veronkorotusten kertymävaikutukseksi arvioidaan n. 45 milj. € vuodessa. Korotuksen seurauksena lämmityspolttoaineiden hiilidioksidivero nousee tasolle 62 € hiilidioksiditonnia kohti. Energiaverokomponentin korotus on 0,45 € megawattitunnilta. Korotukset painottuvat määrällisesti selvästi energiaveron hiilidioksidikomponentin puolelle. Korotusten myötä lämmityspolttoaineiden hiilidioksidivero nousee samalle tasolle kuin liikennepolttoaineiden hiilidioksidivero. Lämmityspolttoaineiden energiaverotus koskee käytännössä lämmöntuotantoa ja työkoneita.

Veronkorotukset eivät koskisi liikennepolttoaineita, sähköä tai turvetta tällä kerralla. Esitys liittyy vuoden 2018 talousarvoesitykseen ja tulisi voimaan vuoden 2018 alusta.

Ilmastopolitiikan näkökulmasta nyt käsiteltävänä oleva esitys liittyy läheisesti eduskunnassa käsiteltävänä olevaan keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelmaan, jonka tarkoituksena on määritellä tarvittavat toimet vuoden 2030 päästövähennystavoitteen saavuttamiseksi. Suunnitelman mukaan korotetaan lämmityspolttoaineiden verotusta budjettiriihessä sovitun mukaisesti ohjausvaikutuksen tehostamiseksi. Veronkorotus liittyy suunnitelman kannalta lähinnä rakennusten erillislämmitykseen, työkoneisiin ja teollisuuden öljynkäyttöön.

Ympäristöministeriön näkökulmasta esityksen mukaiset veronkorotukset ovat perusteltuja ilmastopolitiikan tavoitteiden kannalta. Nykyisen taloudellisen ohjauksen tehostaminen on tarpeen erittäin kunnianhimoisten päästövähennystavoitteiden saavuttamiseksi. Energiaverotuksella on keskeinen rooli päästökaupan ulkopuolisen sektorin päästökehityksen ohjaamiseksi. Suomelle asetettu 39 %:n päästövähennys vuoteen 2030 mennessä tulee edellyttämään nykyisen ohjauksen tehostamista sekä uusien ohjauskeinojen käyttöönottoa.

Esitetyt veronkorotukset parantavat uusiutuvien polttoaineiden asemaa suhteessa fossiilisiin polttoaineisiin. Veronkorotukset edistävät myös energiatehokkuustoimien kannattavuutta. Voidaan yhtyä hallituksen esitykseen sisältyvään toteamukseen, että maataloudelle ja energiantensiiviselle teollisuudelle maksettavat energiaveronpalautukset sopivat huonosti yhteen esityksen keskeisten ympäristötavoitteiden kanssa.

Energiaveromuutosten vaikutuksia on pyritty esityksessä arvioimaan varsin monipuolisesti. Ympäristövaikutusten lisäksi on pyritty selvittämään taloudellisia vaikutuksia sekä vaikutuksia yrityksiin, viranomaistoimintaan ja kansalaisten asemaan.